

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.4.2014
COM(2014) 163 final

2014/0095 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o popotniškem vizumu ter spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega
sporazuma in uredb (ES) št. 562/2006 in (ES) št. 767/2008**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

V okviru schengenskega medvladnega sodelovanja so bila določena podrobna pravila za vstop in bivanje državljanov tretjih držav do treh mesecev v obdobju šestih mesecev (t.i. kratkoročno bivanje)¹. Namen je bil zagotoviti varnost schengenskega območja² in tudi državljanom tretjih držav omogočiti prosto gibanje na tem območju. Po začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe so bila ta pravila v okviru Evropske unije nadalje razvita in konsolidirana. Ta predlog temelji na naslednjih pravnih aktih veljavne zakonodaje:

- Uredba (ES) št. 562/2006 (Zakonik o schengenskih mejah) in njene naknadne spremembe³ med drugim določajo pogoje za vstop državljanov tretjih držav za kratkoročno bivanje;
- Uredba (ES) št. 539/2001 (uredba o vizumih) in njene naknadne spremembe⁴ vsebujejo seznam tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizum za kratkoročno bivanje, in seznam držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve;
- Uredba (ES) št. 810/2009 (Vizumski zakonik) in njene naknadne spremembe⁵ določajo usklajene postopke in pogoje za obravnavo vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje in izdajo vizumov;
- Konvencija o izvajanju Schengenskega sporazuma⁶ (v nadaljnjem besedilu: Schengenska konvencija) in njene spremembe določajo načelo „vzajemnega priznavanja“ vizumov za kratkoročno bivanje. Za državljane tretjih držav, ki imajo veljavno dovoljenje za prebivanje ali veljaven nacionalni vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala ena od držav članic⁷, določajo tudi pravico do prostega gibanja, in sicer v obdobju največ 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

Državljan tretjih držav lahko na schengenskem območju seveda ostanejo tudi dlje od treh mesecev ali 90 dni, vendar ne na podlagi veljavnih določb o kratkoročnem bivanju. V ta namen si morajo urediti prebivališče v eni od držav članic, kar pomeni, da morajo v zadevni državi članici zaprositi za dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje. Taka dovoljenja se izdajo za določen namen, npr. za delo, poslovanje, študij in združitev družine, načeloma pa ne za turizem. Na ravni EU ni splošnih, horizontalnih pravil o pogojih za izdajo dovoljenj za prebivanje ali vizumov za dolgoročno bivanje, obstajajo le področne direktive za

¹ Ustrezne določbe schengenskega pravnega reda so do 18. oktobra 2013 kratkoročno bivanje opredeljevale kot bivanje za „tri mesece v obdobju šestih mesecev od prvega vstopa“. Uredba (EU) št. 610/2013 (UL L 182, 29.6.2013, str. 1) je na novo opredelila pojem „kratkoročnega bivanja“ (tj. časovno področje uporabe schengenskega pravnega reda) kot „90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju“.

² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm.

³ Konsolidirana različica je na voljo na:

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006R0562:20100405:sl:PDF>.

⁵ Konsolidirana različica je na voljo na:

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001R0539:20110111:sl:PDF>.

⁷ Konsolidirana različica je na voljo na:

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2009R0810:20120320:sl:PDF>

⁹ UL L 239, 22.9.2000, str. 19.

¹⁰ Če ni drugače določeno, izraz „države članice“ pomeni države članice EU, ki v celoti izvajajo skupno vizumsko politiko (vse države članice EU razen Bolgarije, Hrvaške, Cipra, Irske, Romunije in Združenega kraljestva), ter pridružene članice schengenskega območja (Islandija, Lihtenštajn, Norveška in Švica).

določene skupine državljanov tretjih držav, kot so delavci in študenti. Vendar te direktive ne predvidevajo popolne uskladitve in državam članicam puščajo manevrski prostor, da v nacionalnem pravu določijo izjeme in odstopanja ter nekatere podrobnosti.

Omejitev na 90 dni v 180 dneh, določena v schengenskem pravnem redu, ni posebnost v pravu o tujcih. Nacionalne zakonodaje o tujcih tradicionalno razlikujejo med vstopom za kratkoročno bivanje (za en mesec ali tri ali šest mesecev), ki je namenjen „obiskovalcem“, torej zlasti za turizem, in za katerega veljajo manj strogi pogoji, ter med sprejemom državljanov tretjih držav, ki želijo bivati dalj časa (zaradi dela, študija itd.), za katerega veljajo strožji pogoji. Ne glede na razmejitve med kratkimi obiski in prebivanjem ter ne glede na pogoje, ki jih morajo izpolnjevati tujci, nacionalne zakonodaje določajo ustrezna dovoljenja za vstop, bivanje in prebivanje glede na predvideno trajanje bivanja na ozemlju države članice (vizumi z različnimi obdobji veljavnosti, podaljšanje veljavnosti vizumov, dovoljenja za začasno prebivanje, dovoljenja za stalno prebivanje itd.).

Sedanji schengenski pravni red in pravni red EU na področju migracij pa ne predvidevata sistema, ki bi tako kot nacionalne zakonodaje urejal vse vrste predvidenega bivanja. Iz zgoraj opisanih pravnih in političnih razlogov schengenski pravni red ureja kratkoročno bivanje na ozemlju vseh držav članic, za sprejem državljanov tretjih držav za bivanje na ozemlju *posamezne države članice*, ki je daljše od treh mesecev, pa so pravni akti EU na področju politike priseljevanja/sprejema vzpostavili okvir za nacionalno zakonodajo.

Schengensko območje se je razširilo na 26 držav in številni državljani tretjih držav (npr. turisti, umetniki, ki nastopajo v živo, raziskovalci in študenti) imajo zakonite razloge za potovanje na tem območju v trajanju, ki presega 90 dni v 180-dnevnem obdobju, in ne želijo veljati za „priseljence“. V posamezni državi članici ne želijo in/ali jim ni treba ostati več kot tri mesece. Vendar *za schengensko območje ni vizuma ali drugega dovoljenja, ki bi jim na tem območju omogočal bivanje, daljše od treh mesecev ali 90 dni*.

V zadnjih letih je Komisija od državljanov tretjih držav prejela veliko pritožb in prošenj za rešitev tega problema, med njimi pa so bili tako tisti, ki vizume potrebujejo, kot tisti, ki so vizumske obveznosti oproščeni. Omejitev na 90 dni v 180-dnevnem obdobju je bila morda primerna za pet ustanovnih članic schengenskega sodelovanja. V schengenskem območju, ki zajema 26 držav članic, pa taka omejitev pomeni veliko oviro za številne državljane tretjih držav z zakonitimi razlogi za potovanje po državah članicah. Za države članice lahko ta omejitev pomeni tudi zamujene gospodarske priložnosti.

Popotniki, ki se najpogosteje pritožujejo glede te omejitve, običajno nameravajo potovati po Evropi / državah članicah. Na schengenskem območju želijo ostati dlje kot 90 dni (v katerem koli 180-dnevnem obdobju). Kot državljani tretjih držav, ki potrebujejo vizume, ne morejo zaprositi za „schengenski“ vizum za kratkoročno bivanje, saj se ta izda samo za potovanja v skupnem trajanju največ 90 zaporednih dni. Praviloma te pravice nimajo niti državljani tretjih držav, ki so vizumske obveznosti oproščeni. Vendar ne eni ne drugi ne nameravajo ostati v nobeni državi članici več kot 90 dni, zato ne morejo pridobiti „nacionalnega“ vizuma za dolgoročno bivanje⁸ ali dovoljenja za prebivanje.

Ta zakonodajna vrzel med schengenskim pravnim redom ter pravili EU in pravili držav članic o priseljevanju pomeni, da bi taki popotniki schengensko območje načeloma morali zapustiti zadnji dan svojega bivanja v trajanju zaporednih 90 dni in nato 90 dni „čakati“ zunaj držav članic, preden lahko na njihovo ozemlje spet zakonito vstopijo. Tega položaja ni mogoče

⁸ Primerjaj člen 19 Schengenske konvencije, sklic v opombi 6.

upravičiti z varnostnimi pomisleki držav članic niti ta ne služi njihovim interesom na področju gospodarstva, kulture in izobraževanja.

Zlasti združenja in interesne skupine umetnikov, ki nastopajo v živo, opozarjajo, da imajo zaradi omejitve 90 dni v 180-dnevnem obdobju pogosto težave pri organizaciji turnej v Evropi. Potujoča podjetja na splošno ne izpolnjujejo zahtev za ureditev (pre)bivanja, ki bi umetnikom, osebju in njihovim družinskim članom omogočil pridobitev vizumov za dolgoročno bivanje ali dovoljenj za prebivanje. Ker je osebje takih podjetij pogosto visoko specializirano in usposobljeno, ga običajno ni mogoče nadomestiti ali pa bi bilo to drago ali bi zelo zmotilo dejavnosti podjetja. Po navedbah Evropskega cirkuškega združenja je izguba prihodka na posamezen postanek (tj. mesto, kjer dobro znana skupina nastopa) v enem primeru znašala okoli 380 000 EUR, v drugem pa 920 000 EUR (lokalna zaposlitev vratarjev, koncesija, čistilno osebje, najem zemljišča, davki in pristojbine, lokalni dobavitelji, tisk, trženje, storitve, stroški namestitve in prehrane, lokalne prevozne storitve ter mezde in plače, izplačane v vsakem mestu). Evropsko cirkuško združenje je poročalo tudi o primerih, v katerih je moralo podjetje zaradi navedene omejitve bivanja nadomeščati/menjovati zasedbo in osebje. V enem primeru je nadomeščanje 36 članov osebja podjetje stalo približno 110 000 EUR. Po podatkih Evropskega združenja delodajalcev na področju uprizoritvenih umetnosti (Pearle*) pomanjkanje „alternativne“ oblike dovoljenja EU letno stane med 500 milijoni in 1 milijardo EUR, kar v sedanjem finančnem in ekonomskem merilu ni zanemarljiv znesek.

Iz podatkov potovalnih agencij in številnih poizvedb, naslovljenih na Komisijo, je razvidno, da ima tudi vse več popotnikov, ki potujejo v lastnem aranžmaju (študentov, raziskovalcev, umetnikov in kulturnih delavcev, upokojencev, poslovnežev, ponudnikov storitev itd.), močan interes za prosto gibanje po schengenskem območju v trajanju več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

Poleg tega na schengenskem območju veliko državljanov tretjih držav že (pre)biva na podlagi vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje, ki ga je izdala ustrezna država članica. Ti državljani tretjih držav morajo ali želijo med svojim bivanjem ali po njem potovati v druge države članice. Študenti, ki so državljani tretjih držav, bi po zaključenem študiju na primer morda želeli šest mesecev potovati po schengenskem območju, preden se vrnejo v domovino. V skladu s členom 21 Schengenske konvencije se take osebe na podlagi veljavnega vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje načeloma lahko prosto gibljejo na ozemlju drugih držav članic, vendar se omejitev 90 dni v 180-dnevnem obdobju uporablja tudi zanje.

Splošno pravilo ne pomeni težave za veliko večino popotnikov in ga je treba ohraniti. Vendar je Komisija že leta 2001 ugotovila, da je treba to pravilo dopolniti z uvedbo dovoljenja za bivanje na schengenskem območju, ki je daljše od treh mesecev. Predlagala je direktivo Sveta o pogojih, pod katerimi bi državljani tretjih držav največ tri mesece lahko prosto potovali po ozemlju držav članic, ter o posebnem dovoljenju za potovanje in določitvi pogojev za vstop in gibanje do največ šest mesecev⁹.

Komisija je predlagala uvedbo *posebnega dovoljenja za potovanje* za državljane tretjih držav, ki načrtujejo potovanje po ozemlju držav članic v skupnem trajanju *do šest mesecev v katerem koli obdobju 12 mesecev*. Dovoljenje bi državljanom tretjih držav omogočilo bivanje na schengenskem območju v trajanju šest zaporednih mesecev, vendar v posamezni državi članici ne bi mogli ostati dlje kot tri mesece. Ta predlog, ki je zajemal številna druga vprašanja, med drugim izgon, je Komisija marca 2006 uradno umaknila. Tedaj so se glavni

⁹ COM(2001) 388 final. UL C 270, 25.9.2001, str. 244.

promisleki držav članic nanašali na pravno podlago in pričakovano upravno breme, povezano z načrtovanim dovoljenjem. Nekatere od njih se niso strinjale z načrtovano uvedbo dovoljenja za državljane tretjih držav, ki potrebujejo vizum za kratkoročno bivanje; menile so, da bi utegnil vplivati na celovitost vizumske ureditve za kratkoročno bivanje.

Zaradi že omenjene zakonodajne vrzeli morajo države članice prilagajati pravila in uporabljati pravne akte, ki niso predvideni za „podaljšanje“ dovoljenega bivanja na schengenskem območju: uporabljajo člen 20(2)¹⁰ Schengenske konvencije ali v skladu s členom 25(1)(b) Vizumskega zakonika¹¹ izdajajo vizume z ozemeljsko omejeno veljavnostjo. Te prakse so podrobno opisane v Prilogi 7 ocene učinka¹², ki je priložena hkrati predstavljenemu predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vizumskem zakoniku Unije (Vizumski zakonik) (prenovitev).¹³

Zato bi bilo primerno uvesti novo vrsto vizuma za državljane tretjih držav, ki imajo legitimen interes za potovanje po schengenskem območju v trajanju več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ne glede na to, ali so sicer vizumske obveznosti oproščeni ali vizum potrebujejo.

Cilj predloga je zapolniti zakonodajno vrzel med schengenskim pravnim redom o kratkoročnem bivanju in zakonodajo EU / držav članic o prebivanju v posamezni državi članici, in sicer z določitvijo:

- nove vrste vizuma („popotniški vizum“) za načrtovano bivanje v dveh ali več državah članicah v skupnem trajanju več kot 90 dni, vendar ne več kot eno leto (z možnostjo podaljšanja na dve leti), če prosilec ne namerava ostati v isti državi članici več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter
- postopkov za pridobitev popotniškega vizuma in pogojev za njegovo izdajo.

Predlog ne ureja pogojev in postopkov za sprejem državljanov tretjih držav, ki nameravajo v državi članici ostati več kot tri mesece, niti pogojev in postopkov za izdajo delovnih ali enakovrednih dovoljenj (tj. za dostop do trga dela).

Čeprav predlog določa, da se za izdajo nove vrste vizuma uporabljajo številne določbe Vizumskega zakonika, je upravičen ločen predlog; vključitev določb v predlog za spremembo Vizumskega zakonika ne bi bila primerna, saj področje uporabe slednjega zajema pravila in postopke za izdajo vizumov državljanom tretjih držav, ki potrebujejo vizume (glej Prilogo I k Uredbi (ES) št. 539/2001).

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi je opisano v oceni učinka, navedeni v oddelku 1. V splošnem so interesne skupine, zlasti združenja umetnikov, potrdile, da vrzel v veljavnem

¹⁰ „Tujci, za katere se ne zahteva vizum, se lahko prosto gibljejo na ozemljih pogodbenic največ 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, [...]. Odstavek 1 ne vpliva na pravico vsake pogodbenice, da v izjemnih okoliščinah ali v skladu z dvostranskim sporazumom, sklenjenim pred začetkom veljavnosti te konvencije, na svojem ozemlju tujcu dovoli daljše bivanje od 90 dni.“

¹¹ „Vizum z ozemeljsko omejeno veljavnostjo se izda izjemoma v naslednjih primerih: [...] (b) če se iz razlogov, ki so po mnenju konzulata upravičeni, novi vizum za isto 180-dnevno obdobje ponovno izda prosilcu, ki je v tem 180-dnevnem obdobju že uporabil enotni vizum ali vizum z omejeno ozemeljsko veljavnostjo, v skladu s katerim je dovoljeno 90-dnevno bivanje.“

¹² SWD(2014) 68.

¹³ COM(2014) 164.

pravnem okviru resno ovira poklicno in prostčasno mobilnost ter pozdravile uvedbo nove vrste vizuma. Večina držav članic pa je glede na omejeno število morebitnih prosilcev za to novo vrsto vizuma izrazila dvom glede potrebe po ukrepanju. Nekatere države članice so imele pomisleke v zvezi s pravno podlago (glej oddelek 3).

• Ocena učinka

Ocena učinka uvedbe dovoljenja, ki bi državljanom tretjih držav omogočal bivanje na schengenskem območju v trajanju več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, je vključena v oceno učinka, ki je priložena predlogu spremembe Vizumskega zakonika.

V oceni učinka sta bili preučeni dve zakonodajni možnosti.

Ena od njiju, to je nova vrsta dovoljenja za načrtovano bivanje na schengenskem območju v trajanju več kot 90 dni, vendar ne več kot 360 dni, je bila predvidena „samo“ za omejeno skupino državljanov tretjih držav: umetnike (ali športnike), kulturne delavce in pripadajoče osebe, zaposlene pri zanesljivih in priznanih uprizoritvenih podjetjih ali organizacijah, ter ožje družinske člane, ki potujejo z njimi. Omejitev upravičencev na to skupino je temeljila na dejstvu, da je to očitno glavna skupina državljanov tretjih držav, ki jih trenutna zakonodajna vrzel najbolj zadeva.

Kot druga politična možnost je bilo predvideno podobno dovoljenje, ki pa se ne bi uporabljalo samo za to specifično kategorijo državljanov tretjih držav, temveč za vse državljane tretjih držav (tj. za osebe, ki potujejo v lastnem aranžmaju, npr. turiste, raziskovalce, študente in poslovneže). Ker je težava v tem primeru posledica zakonodajne vrzeli med schengenskim pravnim redom o kratkoročnem bivanju na schengenskem območju in zakonodajo o sprejemu državljanov tretjih držav za bivanje na ozemlju posamezne države članice, ki je daljše od 90 dni, nezakonodajna možnost ni bila razvita.

Ocena učinka je pokazala¹⁴, da *neobstoj dovoljenja*, ki bi popotnikom omogočal, da na schengenskem območju ostanejo več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, *EU povzroča znatno gospodarsko izgubo*. V skladu s študijo, na kateri je temeljila ocena učinka, je število potencialnih upravičencev do novega dovoljenja precej omejeno. Izvajanje prve možnosti bi zadevalo približno 60 000 prosilcev, z drugo možnostjo pa bi se število potencialnih prosilcev lahko podvojilo. Pri tem gre za majhne številke; leta 2012 je bilo namreč vloženih več kot 15 milijonov vlog za izdajo schengenskega vizuma, njihovo število pa stalno narašča.

Vendar ti popotniki veljajo za „velike potrošnike“, ki bi verjetno ustvarili precejšnje prihodke in spodbudili gospodarsko dejavnost v EU, že zato, ker bi na schengenskem območju ostali dlje. Prva možnost bi po ocenah schengenskemu območju lahko prinesla 500 milijonov EUR dodatnih prihodkov na leto. Gospodarski učinek druge možnosti je ocenjen na 1 milijardo EUR. Pri obeh možnostih bi bile gospodarske koristi posledica potrošnje „novih“ popotnikov, ki bi jih pritegnila nova priložnost, da na schengenskem območju ostanejo dlje brez uporabe zapletenih „nadomestnih možnosti“ na meji zakonitosti, kot je pridobitev vizuma z ozemeljsko omejeno veljavnostjo.

Poleg tega je ocena učinka pokazala, da glede na pričakovano omejeno število vlog in takso, ki bi jo bilo treba plačati, upravni stroški obdelave nove vrste dovoljenja ne bi bili znatni. Za državljane tretjih držav pridobitev novega vizuma ali podaljšanje veljavnosti že izdanega

¹⁴ Ocena učinka tudi ugotavlja, da je zelo težko oceniti gospodarske in finančne učinke na tem področju zaradi pomanjkanja podatkov in zanesljive metodologije za izdelavo ocen, zato je treba številke iz tega odstavka obravnavati previdno.

vizuma že sedaj pomeni določen strošek. Pri drugi možnosti je ocena učinka opozorila na tveganje, da bi nekateri imetniki novega dovoljenja utegnili iskati delo na črnem trgu.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

• Podrobna obrazložitev predloga

Cilj predloga je zapolniti zakonodajno vrzel. Zato se v členu 1 predlaga uvedba nove vrste vizuma, imenovanega „popotniški vizum“ (ang. „touring visa“: vizum vrste T). Ta člen tudi jasno navaja, da Uredba ne vpliva na pravni red o sprejemu/priseljevanju. To med drugim pomeni, da Uredba ne vpliva na zakonodajo držav članic o učinku „odsotnosti“ državljanov tretjih držav, ki prebivajo v Uniji, na njihovo dovoljenje za prebivanje, medtem ko potujejo po drugih državah članicah na podlagi popotniškega vizuma. Uredba tudi ne zajema državljanov tretjih držav, ki v skladu s pravili EU uresničujejo mobilnost znotraj EU.

Člen 2 določa temeljno načelo z navzkrižnim sklicevanjem na določbe Vizumskega zakonika in Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS)¹⁵. Popotniški vizum se v marsičem razlikuje od vizuma za kratkoročno bivanje, kakor je opredeljen v členu 2 Vizumskega zakonika. Vendar je zelo podoben enotnemu vizumu, saj načeloma velja za ozemlje vseh držav članic. Nova vrsta vizuma se določi na pravni podlagi, ki se uporablja za vizume in dovoljenja za kratkoročno bivanje, tj. na podlagi člena 77 PDEU. Zato se za popotniški vizum načeloma lahko upravičeno uporabijo ustrezne določbe Vizumskega zakonika. Nadaljnje določbe (členi od 4 do 9) podrobno navajajo, katere določbe Vizumskega zakonika se uporabljajo v zvezi s pogoji in postopki za izdajo popotniških vizumov, ter ob upoštevanju posebnosti nove vrste vizuma določajo odstopanja od teh pravil in dopolnitve teh pravil. V ta namen nadaljnji členi sledijo členitvi Vizumskega zakonika, pri čemer poglavje za poglavjem za vsako posamezno določbo navajajo, ali se uporablja ter ali se uporablja z dopolnili ali odstopanji. Glede na to, da Komisija hkrati predlaga prenovitev Vizumskega zakonika¹⁶, se ta predlog sklicuje na določbe predlagane prenovljene uredbe in ne na uredbo, ki je trenutno v veljavi¹⁷. Uredba VIS, kakor jo spreminja ta predlog, se za popotniški vizum uporablja v celoti, brez dopolnil ali odstopanj.

Člen 3 določa, da se nekatere opredelitve pojmov iz Vizumskega zakonika (npr. „državljan tretje države“, „vizumska nalepka“, „vloga“ in „konzulat“) uporabljajo tudi za ta predlog. Poleg tega opredeljuje „popotniški vizum“ kot dovoljenje, ki ga izda država članica za načrtovano bivanje v dveh ali več državah članicah v skupnem trajanju več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, če prosilec ne namerava ostati v isti državi članici več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju¹⁸. S to omejitvijo je sprejem za bivanje, ki je daljše od treh mesecev v *eni* državi članici, izključen.

¹⁵ UL L 218, 13.8.2008, str. 60.

¹⁶ COM(2014) 164.

¹⁷ Zato bo v tem predlogu treba upoštevati spremembe, ki bodo med zakonodajnim postopkom vključene v predlog prenovitve Vizumskega zakonika.

¹⁸ Kot že navedeno, lahko državljani tretjih držav – ne glede na to, ali potrebujejo vizum ali ne – v okviru ureditve za kratkoročno bivanje na schengenskem območju ostanejo do 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, kar je lahko tudi samo v eni državi članici. Odvisno od vstopov in izstopov to pomeni, da je v obdobju enega leta najdaljše trajanje zakonitega bivanja 180 dni (2 x 90 dni). Ker bi se popotniški vizum lahko izdal za obdobje do enega leta (360 dni), je potrebno sklicevanje na „180-dnevno obdobje“, da se imetnikom popotniških vizumov zagotovi možnost dovoljenega bivanja v isti državi članici najmanj v trajanju, do katerega so upravičeni državljani tretjih držav, ki ne potrebujejo vizumov, ali imetniki vizumov za kratkoročno bivanje, izdanih za večkratni vstop, z veljavnostjo dveh

Člen 4 določa, katere določbe Vizumskega zakonika o organih, ki sodelujejo pri postopkih v zvezi z vlogami, bi se morale uporabljati za popotniški vizum. Poleg tega izključuje možnost, da bi se vloga za izdajo popotniškega vizuma lahko vložila na zunanjih mejah, saj je za dovoljenje za bivanje na schengenskem območju do dveh let potreben temeljit pregled, ki ga ni mogoče opraviti na zunanjih mejah. Ta člen tudi odstopa od člena 5 Vizumskega zakonika, saj določa, da bi morala biti za obravnavo vloge za izdajo popotniškega vizuma in odločanje o njej pristojna država članica, katere zunanjo mejo namerava prestopiti prosilec, da bi vstopil na ozemlje držav članic. To odstopanje je utemeljeno z dejstvom, da za številne državljane tretjih držav, ki želijo potovati po schengenskem območju več kot 90 dni, določbe veljavnega Vizumskega zakonika (glavni cilj potovanja glede na namen ali čas bivanja) dejansko ne bi prišle v poštev. Namen obiska je načeloma v vseh državah članicah enak (npr. nastopanje v živo ali turizem), v številnih primerih pa prosilci ne vedo vnaprej, koliko časa bodo ostali v različnih državah članicah. Poleg tega člen 4 nekaterim kategorijam državljanov tretjih držav omogoča, da vlogo za izdajo popotniškega vizuma vložijo na ozemlju države članice, v kateri se zakonito nahajajo. To je upravičeno, saj imajo številni državljani tretjih držav, ki prebivajo na ozemlju držav članic, in državljani tretjih držav, ki ne potrebujejo vizuma za bivanje do 90 dni (kratkoročno bivanje), zadostna finančna sredstva in legitimen interes za potovanje po drugih državah članicah v trajanju več kot 90 dni v danem 180-dnevnem obdobju, medtem ko prebivajo/bivajo v posamezni državi članici (ali takoj po takem (pre)bivanju). Unija nima varnostnih razlogov niti ni v njenem gospodarskem interesu, da bi od teh oseb zahtevala, naj zapustijo schengensko območje in zaprosijo za popotniški vizum v matični državi.

Člen 5 opredeljuje, katere določbe Vizumskega zakonika se uporabljajo za postopek pridobitve popotniškega vizuma, ter določa dodatne določbe in izjeme. V skladu s tem členom mora prosilec predložiti veljavno potno listino, ki jo priznavata država članica, pristojna za obravnavo vloge in odločanje o njej, ter vsaj še ena država članica, ki jo prosilec namerava obiskati. Ta člen določa tudi dodaten pogoj za prosilce, in sicer da predložijo ustrezno dokazilo, da nameravajo na ozemlju dveh ali več držav članic skupaj ostati več kot 90 dni, pri čemer na ozemlju nobene od teh držav članic ne bodo ostali več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju. Člen 5 ne določa odstopanja od Vizumskega zakonika glede vizumske takse, ki zato znaša 60 EUR (tj. standardna vizumska taksa, ki se plača ob vložitvi vloge za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje). To je upravičeno, saj so naloge konzulatov pri obravnavi vlog za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje in vlog za izdajo popotniških vizumov v veliki meri enake. Uporabljati bi se morale tudi določbe Vizumskega zakonika v zvezi z zmanjšanjem in oprostitev vizumske takse. Uporabljati pa bi se morale tudi določbe Vizumskega zakonika o pristojbini za storitve, ki jo lahko zaračuna zunanji ponudnik storitev in ki ne sme preseči polovice vizumske takse v višini 60 EUR.

Drugo pomembno merilo iz tega člena je, da bodo prosilci morali dokazati, da imajo zadostna sredstva za preživljanje in je njihov finančni položaj stabilen, in sicer s pisnimi obračuni plač ali bančnimi izpiski za obdobje 12 mesecev pred datumom vložitve vloge in/ali dokazili o tem, da bodo med svojim bivanjem zakonito pridobili zadostna finančna sredstva (npr. dokazilo o upravičenosti do pokojnine). V skladu s tem členom bodo prosilci s popotniškim vizumom lahko v državi članici, kjer se zakonito nahajajo, zaprosili za dovoljenje za delo, ki ga potrebujejo v drugih državah članicah, ki jih nameravajo obiskati. Ta določba ne posega v

let ali več. Če se ne bi vključilo sklicevanje na „180-dnevno obdobje“, bi to na primer pomenilo, da bi ruski državljan z vizumom za kratkoročno bivanje, izdanim za večkratni vstop, z veljavnostjo enega leta, med veljavnostjo vizuma v isti državi članici načelno lahko ostal (nezaporednih) 180 dni, imetnik popotniškega vizuma z veljavnostjo enega leta pa bi med veljavnostjo popotniškega vizuma v isti državi članici lahko ostal le 90 dni.

določbe, ki se nanašajo na dostop do trga dela, in ne ureja zahteve po delovnem dovoljenju; poleg tega ne vpliva na pogoje za izdajo takega dovoljenja. Ureja izključno kraj vložitve vloge, če je treba državljanu tretje države omogočiti, da zaprosi za delovno dovoljenje, ne da bi zapustil schengensko območje. Ta člen predvideva nekatere poenostavitve postopka (tj. možno opustitev predložitve nekaterih dokazil) za določene kategorije prosilcev, ki delajo za zanesljivo in priznano podjetje, organizacijo ali ustanovo ali jih ta povabi, zlasti če gre za vodstveno osebo ali za raziskovalca, umetnika, kulturnega delavca itd. Zainteresirane strani upravičeno trdijo, da se pri teh kategorijah oseb postopek ne bi smel osredotočati le na „posameznega“ prosilca, temveč tudi na zanesljivost podjetja, organizacije ali ustanove, ki prosilca pošlje, gosti ali povabi.

Člen 6 se sklicuje na splošne določbe Vizumskega zakonika o obravnavi vlog in odločanju o njih, ki se uporabljajo za popotniške vizume, sicer pa njegova glavna določba zadeva posebno pozornost, ki bi jo bilo treba nameniti finančnemu položaju prosilca: zadostna sredstva za preživljanje za celotno obdobje načrtovanega bivanja, tudi za stroške namestitve. Ta člen določa tudi splošen rok 20 koledarskih dni za odločitev o vlogi. Ta rok je daljši od trenutnega roka za obravnavo vloge za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje, in sicer zaradi potrebe po temeljitem pregledu finančnega položaja prosilca.

Ker je treba pojasniti povezavo med bivanjem na podlagi obstoječih vizumov za kratkoročno bivanje, vizumov za dolgoročno bivanje in dovoljenj za prebivanje ter bivanjem na podlagi popotniškega vizuma, zato da se nova vrsta vizuma vključi v „sistem“, člen 6 dopušča kombinacijo bivanja na podlagi popotniškega vizuma ter predhodnega/prihodnjega bivanja brez vizuma, bivanja na podlagi vizuma za kratkoročno bivanje, vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje. Podobne določbe bodo uvedene v Vizumskem zakoniku in Zakoniku o schengenskih mejah.

Člen 7 obravnava izdajo popotniškega vizuma, kadar bi se morale uporabljati tudi določene določbe Vizumskega zakonika. Poleg tega določa, da mora popotniški vizum vedno omogočati večkratni vstop. Kar zadeva dolžino dovoljenega bivanja – v povezavi s členom 8 – predlog omogoča bivanje na schengenskem območju do dveh zaporednih let vsem državljanom tretjih držav, ki lahko dokažejo, da izpolnjujejo pogoje za tako dolgo obdobje. Pri oceni vloge, zlasti pri opredeljevanju dolžine dovoljenega bivanja, bi morali konzulati upoštevati vse relevantne dejavnike, na primer dejstvo, da državljani tretjih držav, katerih državljani so oproščeni vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje, tradicionalno ne pomenijo problema v smislu nezakonitega priseljevanja ali varnostnega tveganja. Obdobje veljavnosti vizuma bi moralo ustrezati dolžini dovoljenega bivanja. Zaradi narave novega vizuma ta člen izključuje možnost izdaje popotniškega vizuma z veljavnostjo, omejeno na ozemlje ene države članice. Popotniški vizum naj bi že po definiciji prosilcem omogočil prosto gibanje v več državah članicah.

Popotniški vizum se izda v enotni obliki (vizumska nalepka), določeni v Uredbi (ES) št. 1683/95, in se opremi z oznako vrste vizuma, torej črko „T“. Člen 77(2)(a) PDEU omenja tako „vizume“ kot „dovoljenja za kratkotrajno prebivanje“. Glede na to, da se dovoljenje za prebivanje v skladu z Uredbo (ES) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002¹⁹ izda v obliki (plastične) kartice, in ob upoštevanju dejstva, da konzulati večine držav članic niso opremljeni za izdajanje dovoljenj v kartični obliki, bi obveznost izdaje novega dovoljenja v kartični obliki za države članice pomenila preveliko breme.

Člen 8 zadeva spremembo izdanega vizuma, tj. podaljšanje njegove veljavnosti, razveljavitev in preklic. Omogoča podaljšanje dolžine dovoljenega bivanja na obdobje do dveh let. V

¹⁹ UL L 157, 15.6.2002, str. 1.

nasprotju z določbami za podaljšanje veljavnosti vizuma za kratkoročno bivanje, prosilec ne bo treba utemeljiti „izjemnih“ okoliščin. Dejansko morajo številni potencialni prosilci za to vrsto vizuma (zlasti umetniki, ki nastopajo v živo) pogosto dlje časa ostati na schengenskem območju, nimajo pa potrebe po prebivališču v kateri od držav članic. Prosilec bo moral za odobritev podaljšanja veljavnosti popotniškega vizuma dokazati, da še naprej izpolnjuje pogoje za vstop in izdajo vizuma ter da bo tudi v prihodnje izpolnjeval zahtevo, da v eni državi članici ne bo ostal več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

Člen 9 določa, katere določbe Vizumskega zakonika iz poglavja „Upravljanje in organizacija“ bi se morale uporabljati tudi za izdajo popotniških vizumov. V okviru schengenskega sodelovanja na lokalni ravni bi si morali konzulati izmenjavati statistične in druge podatke o popotniških vizumih.

Členi od 10 do 16 so tako imenovani končni in/ali operativni členi, ki med drugim obravnavajo operativna navodila za obravnavo popotniških vizumov (v teh bodo zagotovljena dodatna pojasnila glede odnosa med določbami Vizumskega zakonika in določbami iz tega predloga), spremljanje, začetek veljavnosti itd. Glavni cilj spremembe Zakonika o schengenskih mejah in Uredbe VIS je „vključitev“ popotniškega vizuma v schengenski pravni red.

To predvsem pomeni, da se pogoji za vstop iz člena 5 Zakonika o schengenskih mejah uporabljajo tudi za izdajo popotniškega vizuma; poleg tega je treba zagotoviti, da se popotniški vizumi in vloge zanje evidentirajo v sistemu VIS. Opozoriti je treba, da predlog zadeva tudi državljane tretjih držav, ki so oproščeni vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje (in katerih podatki torej niso evidentirani v sistemu VIS; gl. Prilogo II k uredbi o vizumih), saj potniki iz teh držav za države članice načeloma ne pomenijo varnostnega tveganja in tveganja priseljevanja. Zato ob upoštevanju načela sorazmernosti zbiranje prstnih odtisov državljanov takih tretjih držav (npr. Avstralije, Kanade in Združenih držav) ni upravičeno. Ta izjema je določena v členu 5 in državam članicam omogoča, da vloge državljanov teh tretjih držav za izdajo popotniškega vizuma sprejmejo po elektronski ali običajni pošti.

Člen 12 zahteva dodatno pojasnilo. Ta člen delno razveljavlja člen 20(2) Schengenske konvencije, v skladu s katerim lahko država članica določbe dvostranskega sporazuma o odpravi vizumov, ki ga je s tretjo državo na seznamu v Prilogi II uredbe o vizumih („pozitivni seznam“) sklenila pred začetkom veljavnosti Schengenske konvencije (ali datumom pristopa k Schengenskemu sporazumu), uporablja kot podlago za to, da državljanom zadevne tretje države „podaljša“ brezvizumsko bivanje na svojem ozemlju na obdobje, daljše od treh mesecev.

Tako lahko na primer državljani Kanade, Nove Zelandije in Združenih držav poleg 90 dni splošno odobrenega bivanja na schengenskem območju v takih državah članicah ostanejo za obdobje iz veljavnega dvostranskega sporazuma o odpravi vizumov med državami članicami in temi tretjimi državami (običajno tri mesece). Komisija ve za več dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov za kratkoročno bivanje, ki so bili sklenjeni s temi državami in ki njihovim državljanom omogočajo, da na schengenskem območju zakonito bivajo praktično neomejeno. Nova Zelandija je denimo sklenila 16 dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov, torej lahko njeni državljani v praksi na schengenskem območju ostanejo do 51 mesecev (90 dni brezvizumskega bivanja na podlagi uredbe o vizumih plus 48 mesecev).

Države članice so že leta 1998 menile, da takšno neomejeno bivanje ni združljivo z duhom območja brez meja. Izvršni odbor je sprejel sklep o uskladitvi sporazumov o odpravi

vizumske obveznosti²⁰. V skladu s tem sklepom naj bi države članice v svojih dvostranskih sporazumih uvedle standardne določbe, ki omejujejo brezvizumsko bivanje na schengenskem območju (namesto na ozemlju zadevne države članice) na tri mesece v obdobju šestih mesecev.

Ko je bil z začetkom veljavnosti Amsterdamske pogodbe schengenski pravni red vključen v pravni okvir Skupnosti, člen 20(2) Schengenske konvencije ni bil več le v nasprotju z duhom območja brez notranjih meja, temveč je postal tudi nezdružljiv s Pogodbo: člen 62(3) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES) omenja „ukrepe, ki določajo pogoje za svobodno potovanje državljanov tretjih držav na ozemlju držav članic med bivanjem, *ki ni daljše od treh mesecev*“. Zato je Komisija leta 2001 v pobudi „pravica do potovanja“ predlagala razveljavitev člena 20(2).

Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) „kratkoročnega bivanja“ na schengenskem območju ne omejuje več na tri mesece in njegovega trajanja ne opredeljuje. Vendar sta člen 20(2) in obstoj dvostranskih „podaljšanj bivanja“ še vedno nezdružljiva s členom 77(2)(a) in (c) Pogodbe, saj skupna vizumska politika ne more temeljiti na obstoju dvostranskih sporazumov iz preteklosti. Obseg pravice državljanov tretjih držav do prostega gibanja ne bi smel biti odvisen od števila in vsebine dvostranskih sporazumov, sklenjenih v preteklosti. Za vse državljane tretjih držav, ki ne potrebujejo vizumov, bi se morala uporabljati enaka pravila. Izvajanje člena 20(2) poraja praktične težave in ustvarja pravno negotovost za organe in popotnike, zlasti ko slednji zapuščajo schengensko območje. Poleg tega prihodnji sistem vstopa/izstopa zahteva jasna pravila in iz tehničnih razlogov pri preverjanju obdobja dovoljenega bivanja ni mogoče upoštevati možne nadaljnje uporabe dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov. Eden od razlogov za uvedbo popotniškega vizuma je torej določiti pravni okvir in ustrezno dovoljenje, da se državljanom tretjih držav, ki ne potrebujejo vizumov, omogoči bivanje na schengenskem območju, daljše od 90 dni.

Predlog predvideva petletno prehodno obdobje, v katerem naj bi države članice prenehale uporabljati določbe dvostranskih sporazumov, ki učinkujejo na celotno dolžino bivanja državljanov tretjih držav na schengenskem območju. Za to je potreben določen čas, priznati pa je treba tudi, da nekatere tretje države pripisujejo velik pomen ohranitvi sedanjega stanja.

S političnega vidika je to razumljivo. Sporazum o odpravi vizumov je eden od pravnih aktov, ki prinašajo konkretne in neposredne koristi državljanom obeh strani. Poudariti je treba, da delno črtanje člena 20(2) ne pomeni, da se ti sporazumi takoj in v celoti prenehajo uporabljati. Poleg tega nadomestitev veljavne ureditve za podaljševanje kratkoročnega bivanja na podlagi starih dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov z novo vrsto vizuma z veljavnostjo do enega leta – z možnostjo podaljšanja na dve leti – v praksi ne bi imela negativnega učinka na številne Američane, Kanadčane, Novozelandce itd. Veliko tistih, ki želijo ostati eno leto ali več, bo v tem obdobju verjetno delalo, torej si bodo morali urediti prebivališče v eni od držav članic ter zaprositi za vizum za dolgoročno bivanje ali dovoljenje za prebivanje.

- **Povezava s hkrati predstavljenim predlogom uredbe o prenovitvi Vizumskega zakonika in drugimi predlogi**

Pogajanja o hkrati predstavljenem predlogu uredbe o prenovitvi Vizumskega zakonika bodo vplivala tudi na ta predlog, zato je treba med pogajanja posebno pozornost nameniti zagotavljanju potrebne sinergije med obema predlogoma. Če se bo med pogajanja izkazalo, da bi bilo možno sprejetje v podobnem časovnem okviru, ju Komisija namerava združiti v en sam predlog prenovitve.

²⁰ SCH/Com-ex (98) 24 z dne 23. junija 1998.

Poleg tega bo pozneje treba zagotoviti sinergijo s predlogom uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic Evropske unije²¹. Zaradi njegovega predmeta urejanja in področja uporabe bodo morda potrebne spremembe, če bi bilo odločeno, da se bo za nadzor vstopov in izstopov imetnikov popotniških vizumov na zunanjih mejah uporabljal sistem SVI²².

• Pravna podlaga

S členom 77 PDEU se na Unijo prenaša pooblastilo za sprejemanje ukrepov glede „kratkotrajnega prebivanja“ na schengenskem območju. V skladu s členom 77(2) PDEU:

„[...] Evropski parlament in Svet po rednem zakonodajnem postopku sprejmeta ukrepe glede:

(a) skupne politike vizumov in drugih dovoljenj za kratkotrajno prebivanje;

(b) kontrolo oseb pri prehodu zunanjih meja;

(c) pogojev, pod katerimi se lahko državljani tretjih držav za krajše obdobje prosto gibajo znotraj Unije;“.

Ta predlog vsebuje ukrepe v zvezi z vsakim od teh treh elementov. Zato se zdi, da je člen 77(2)(a), (b) in (c) PDEU primerna pravna podlaga za ta predlog.

S členom 79 PDEU se na Unijo prenaša pooblastilo, da v okviru skupne politike *priseljavanja* sprejme predpise o vizumih in dovoljenjih za prebivanje za daljši čas, ki so potrebni za zakonito *prebivanje* v državah članicah, tj. *dolgoročno bivanje v eni sami državi članici*. Odstavek (1) in odstavek (2)(b) člena 79 PDEU se izrecno nanašata na državljane tretjih držav, ki zakonito *prebivajo* v državah članicah. Ciljna skupina tega predloga so državljani tretjih držav, ki ne želijo in jim ni treba *prebivati* v kateri od držav članic; želijo si le *potovati po* Evropi, tj. *se prosto gibati* po schengenskem območju, preden ga spet zapustijo. Člen 79 PDEU zato ni primerna pravna podlaga za ta predlog.

Člen 62 PES (zdaj člen 77 PDEU) je v tretjem odstavku omenjal „ukrepe, ki določajo pogoje za svobodno potovanje državljanov tretjih držav na ozemlju držav članic med bivanjem, ki ni daljše od treh mesecev“. Člen 77(2)(c) PDEU „*krajšega obdobja*“ ne omejuje več na tri mesece. S to jasno spremembo pogodbe je bila odpravljena ovira, ki bi po prejšnjih pogodbah lahko preprečevala sprejetje podobnega predloga.

Člen 77(2)(a), (b) in (c) PDEU je torej primerna pravna podlaga za ta predlog, ki ureja gibanje državljanov tretjih držav na schengenskem območju in iz katerega so izključeni primeri, ki spadajo v člen 79 PDEU (sprejem za dolgoročno bivanje na ozemlju ene same države članice). Slednje se zagotovi s predlagano opredelitvijo, v skladu s katero imetniki popotniškega vizuma na ozemlju ene države članice ne bi smeli ostati več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

²¹ COM(2013) 95 final, 28.2.2013.

²² Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah, s katerim Hrvaška in Ciper enostransko priznata nekatere listine kot enakovredne svojim nacionalnim vizumom za tranzit čez svoje ozemlje ali načrtovano bivanje na svojem ozemlju, ki ne presega 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ter o razveljavitvi Odločbe št. 895/2006/ES in Odločbe št. 582/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta (COM(2013) 441 final, 21.6.2013) bo nedvomno sprejet pred sprejetjem tega predloga. Potem ko bo ta novi „sklep o tranzitu“ sprejet, bo temu predlogu treba dodati nov člen, da se popotniški vizum vključi v člen 2 prihodnjega sklepa. V pričakovanju, da bo novi sklep razveljavil Odločbo št. 895/2006/ES in Odločbo 582/2008/ES, ta predlog ne vsebuje določb v zvezi s spremembo teh odločb.

- **Načeli subsidiarnosti in sorazmernosti**

Člen 5(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) določa, da Unija na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, ukrepa, le če in v kolikor cilja predlaganega ukrepa države članice ne morejo zadovoljivo doseči same ter se ta cilj zaradi obsega in učinkov predlaganega ukrepa lažje doseže na ravni Unije. Pri tem predlogu je potreba po ukrepanju na ravni Unije zelo jasna. Dovoljenje, ki bi bilo veljavno v vseh državah članicah, se lahko uvede samo na ravni EU; „vzajemnega priznavanja“ popotniških vizumov drugih držav ni mogoče vzpostaviti na nacionalni ravni. Pogoji in postopki izdaje bi morali biti v vseh državah članicah enotni. To se lahko doseže le z ukrepi na ravni Unije.

Člen 5(4) PDEU določa, da ukrepi Unije ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodbe. Izbrana oblika tega ukrepa EU mora omogočiti, da predlog doseže svoj cilj in se čim učinkoviteje izvaja. Ta predlog ne vsebuje elementov, ki ne bi bili neposredno povezani s cilji. Poleg tega je sorazmeren v smislu stroškov. Predlog je zato v skladu z načelom sorazmernosti.

- **Izbira pravnega akta**

Ta predlog bo določil novo vrsto vizuma, ki bo načeloma veljal v vseh državah članicah, ter pogoje in postopke za izdajo tega vizuma. Zato je mogoče kot pravni akt izbrati samo uredbo.

4. DODATNI ELEMENTI

- **Sodelovanje**

Ta predlog nadgrajuje schengenski pravni red, saj zadeva nadaljnji razvoj skupne vizumske politike. Zato je treba glede na različne protokole, priložene pogodbam, in sporazume s pridruženimi državami upoštevati naslednje posledice:

Danska: v skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejemanju ukrepov Sveta, predlaganih na podlagi naslova V tretjega dela PDEU. Ker ta uredba nadgrajuje schengenski pravni red, bi se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, morala odločiti, ali bo to uredbo prenesla v svoje nacionalno pravo.

Združeno kraljestvo in Irska: v skladu s členoma 4 in 5 Protokola o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije in Sklepom Sveta 2000/365/ES z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske ter Sklepom Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda Združeno kraljestvo in Irska ne sodelujeta pri izvajanju skupne vizumske politike, zlasti Uredbe (ES) št. 810/2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik). Zato Združeno kraljestvo in Irska ne sodelujeta pri sprejetju te uredbe, ki zanju ni zavezujoča in se v njiju ne uporablja.

Islandija in Norveška: uporabljajo se postopki, določeni v Pridružitvenem sporazumu, sklenjenem med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ker ta predlog temelji na schengenskem pravnem redu, kot je navedeno v Prilogi A k navedenemu sporazumu²³.

Švica: ta uredba pomeni razvoj določb schengenskega pravnega reda, kot je določeno s Sporazumom med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o

²³ UL L 176, 10.7.1999, str. 36.

pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²⁴.

Lihtenštajn: ta uredba pomeni razvoj določb schengenskega pravnega reda, kot je določeno s Protokolom med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²⁵.

Ciper: ta uredba pomeni akt, ki nadgrajuje schengenski pravni red oziroma je z njim kako drugače povezan, kot je določeno s členom 3(2) Akta o pristopu iz leta 2003.

Bolgarija in Romunija: ta uredba pomeni akt, ki nadgrajuje schengenski pravni red oziroma je z njim kako drugače povezan, kot je določeno s členom 4(2) Akta o pristopu iz leta 2005.

Hrvaška: ta uredba pomeni akt, ki nadgrajuje schengenski pravni red oziroma je z njim kako drugače povezan, kot je določeno s členom 4(2) Akta o pristopu iz leta 2011.

²⁴ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

²⁵ UL L 160, 18.6.2011, str. 19.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o popotniškem vizumu ter spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 562/2006 in (ES) št. 767/2008

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 77(2)(a), (b) in (c) Pogodbe, ob upoštevanju predloga Evropske komisije²⁶,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁷,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Zakonodaja Unije določa usklajena pravila za vstop in bivanje državljanov tretjih držav v državah članicah v trajanju do 90 dni v katerem koli 180-dnevem obdobju.
- (2) V zvezi s pogoji za sprejem državljanov tretjih držav na ozemlje držav članic za obdobje, daljše od treh mesecev, je bilo sprejetih več področnih direktiv. Člen 21 Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma²⁸ državljanom tretjih držav z veljavnim dovoljenjem za prebivanje ali nacionalnim vizumom za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala ena od držav članic, omogoča prosto gibanje na ozemlju drugih držav članic v trajanju do 90 dni v katerem koli 180-dnevem obdobju.
- (3) Ne glede na to, ali vizum potrebujejo ali pa so vizumske obveznosti oproščeni, imajo državljani tretjih držav lahko legitimen interes za potovanje po schengenskem območju v trajanju več kot 90 dni v danem 180-dnevem obdobju, ne da bi v posamezni državi članici ostali več kot 90 dni. Zato bi bilo treba sprejeti pravila, ki jim bodo to omogočala.
- (4) Umetniki, ki nastopajo v živo, se pogosto srečujejo s težavami, zlasti pri organizaciji turnej v Uniji. Tudi študenti, raziskovalci, kulturni delavci, upokojenci, poslovneži, ponudniki storitev in turisti si morda želijo na schengenskem območju ostati dlje kot 90 dni v katerem koli 180-dnevem obdobju. Zaradi neobstoja ustreznega dovoljenja prihaja do izgube morebitnih obiskovalcev in posledično do gospodarske izgube.
- (5) Pogodba razlikuje med pogoji za vstop v države članice in razvojem skupne politike o vizumih za kratkoročno bivanje na eni strani ter pogoji za vstop za namen zakonitega

²⁶ UL C, , str. .

²⁷ UL C, , str. .

²⁸ Konvencija o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah (UL L 239, 22.9.2000, str. 19).

prebivanja v državi članici in izdajo vizumov za dolgoročno bivanje in dovoljenj za prebivanje v ta namen na drugi strani. Vendar Pogodba ne opredeljuje pojma kratkoročnega bivanja.

- (6) Določiti bi bilo treba novo vrsto vizuma („popotniški vizum“) za državljane tretjih držav, ki so vizumske obveznosti oproščeni ali vizum potrebujejo ter se želijo na ozemlju dveh ali več držav članic prosto gibati več kot 90 dni, če ne nameravajo na ozemlju iste države članice ostati več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju. Obenem bi bilo treba pravilo „90 dni v 180-dnevnem obdobju“ ohraniti kot splošno ločnico med kratkoročnim in dolgoročnim bivanjem, saj za veliko večino popotnikov ne pomeni težav.
- (7) Če je to primerno, bi se morale za vložitev vloge za izdajo popotniškega vizuma in njegovo izdajo uporabljati določbe Uredbe (EU) št. xxx/201x Evropskega parlamenta in Sveta²⁹ in Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰. Glede na različne potrebe in pogoje državljanov tretjih držav, ki zaprosijo za popotniški vizum, ter iz gospodarskih in varnostnih razlogov bi bilo treba uvesti posebna pravila, med drugim o organih, udeleženih v postopkih, vložitvi in obravnavi vlog ter odločanju o njih ter izdaji in zavrnitvi izdaje popotniških vizumov.
- (8) Za državljane tretjih držav, navedenih v Prilogi II k Uredbi Sveta (ES) št. 539/2001³¹, bi morale veljati nekatere poenostavitve, kot je oprostitev zbiranja prstnih odtisov.
- (9) Da se zagotovi pravna varnost, bi bilo treba pojasniti povezavo med bivanjem na podlagi vizuma za kratkoročno bivanje, vizuma za dolgoročno bivanje in dovoljenja za prebivanje ter bivanjem na podlagi popotniškega vizuma. Bivanje na podlagi popotniškega vizuma bi moralo biti mogoče kombinirati s predhodnim in prihodnjim bivanjem brez vizuma oziroma bivanjem na podlagi vizuma za kratkoročno bivanje, vizuma za dolgoročno bivanje ali dovoljenja za prebivanje.
- (10) Imetnikom popotniškega vizuma bi bilo treba ob upoštevanju posebnih potovalnih vzorcev in potreb omogočiti podaljšanje dovoljenega bivanja, če ti še naprej izpolnjujejo pogoje za vstop in pogoje za izdajo vizuma ter lahko dokažejo, da med svojim podaljšanim bivanjem ne bodo ostali na ozemlju iste države članice več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.
- (11) Popotniški vizum bi bilo treba vključiti v ustrezne pravne akte schengenskega pravnega reda. Zato bi bilo treba ustrezno spremeniti Uredbo (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta³² in Uredbo (ES) št. 767/2008. Kot pogoji za izdajo vizuma bi se morali uporabljati pogoji za vstop iz člena 5 Uredbe (ES) št. 562/2006. Vloge za izdajo popotniškega vizuma in odločitve o njih bi bilo treba evidentirati v vizumskem informacijskem sistemu.

²⁹ Uredba (EU) št. xxx/201x Evropskega parlamenta in Sveta z dne xxx o vizumskem zakoniku Unije (Vizumski zakonik) (prenovitev) (UL L x, xxx, str. x).

³⁰ Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60).

³¹ Uredba Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, 21.3.2001, str. 1).

³² Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, 13.4.2006, str. 1).

- (12) Po uvedbi popotniškega vizuma bi bilo treba spremeniti člen 20(2) Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma, saj je nezdružljiv s členom 77(2)(a) in (c) Pogodbe o delovanju Evropske unije; skupna vizumska politika namreč ne more temeljiti na obstoju ali neobstoju dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov, ki so jih sklenile države članice. Dovoljena dolžina bivanja državljanov tretjih držav ne bi smela biti odvisna od števila in vsebine dvostranskih sporazumov, sklenjenih v preteklosti.
- (13) Določiti bi bilo treba petletno prehodno obdobje, da se prenehajo uporabljati določbe dvostranskih sporazumov o odpravi vizumov, ki vplivajo na celotno dolžino bivanja državljanov tretjih držav na schengenskem območju.
- (14) Za zagotovitev enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z določitvijo operativnih navodil za države članice glede prakse in postopkov pri obravnavi vlog za izdajo popotniških vizumov. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta³³. Za sprejemanje teh aktov bi bilo treba uporabiti postopek pregleda.
- (15) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. S to uredbo se zlasti želi zagotoviti popolno spoštovanje zasebnega in družinskega življenja iz člena 7, varstva osebnih podatkov iz člena 8 in pravic otroka iz člena 24 Listine.
- (16) Za osebne podatke, ki jih države članice obdelujejo pri uporabi te uredbe, se uporablja Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁴.
- (17) Ker je cilja te uredbe, to je uvedbo nove vrste vizuma, veljavnega v vseh državah članicah, ter vzpostavitev enotnih pogojev in postopkov izdaje, mogoče doseči le na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (18) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali bo to uredbo prenesla v svoje nacionalno pravo.
- (19) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Združeno kraljestvo v skladu s Sklepom Sveta 2000/365/ES³⁵ ne sodeluje; Združeno kraljestvo zato ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zanj ni zavezujoča in se v njem ne uporablja.

³³ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

³⁴ Direktiva 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31).

³⁵ Sklep Sveta 2000/365/ES z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 131, 1.6.2000, str. 43).

- (20) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Irska v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES³⁶ ne sodeluje; Irska zato ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (21) Za Islandijo in Norveško ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda³⁷, ki spadajo na področje iz člena 1(B) Sklepa Sveta 1999/437/ES³⁸.
- (22) Za Švico ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda³⁹, ki spadajo na področje iz člena 1(B) Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES⁴⁰.
- (23) Za Lihtenštajn ta uredba predstavlja nadaljnji razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola, podpisanega med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda⁴¹, ki spadajo na področje člena 1(B) Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU⁴² o sklenitvi navedenega protokola.
- (24) Za Ciper ta uredba predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 3(2) Akta o pristopu iz leta 2003.
- (25) Za Bolgarijo in Romunijo ta uredba predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 4(2) Akta o pristopu iz leta 2005.
- (26) Za Hrvaško ta uredba predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 4(2) Akta o pristopu iz leta 2011 –

³⁶ Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

³⁷ UL L 176, 10.7.1999, str. 36.

³⁸ Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

³⁹ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

⁴⁰ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

⁴¹ UL L 160, 18.6.2011, str. 21.

⁴² Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I – Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba določa pogoje in postopke za izdajo popotniških vizumov.
2. Uporablja se za državljane tretjih držav, ki niso državljani Unije v smislu člena 20(1) Pogodbe, brez poseganja v:
 - (a) pravico do prostega gibanja, ki jo uživajo državljani tretjih držav, ki so družinski člani državljanov Unije;
 - (b) enakovredne pravice, ki jih uživajo državljani tretjih držav in njihovi družinski člani, ki po sporazumih med Unijo in njenimi državami članicami ter temi tretjimi državami uživajo pravico do prostega gibanja, ki je enakovredna pravici državljanov Unije in članov njihovih družin.
3. Ta uredba ne vpliva na določbe prava Unije ali nacionalnega prava, ki se uporabljajo za državljane tretjih držav v zvezi s:
 - (a) sprejemom za bivanje na ozemlju ene države članice, ki je daljše od treh mesecev, in poznejšim potovanjem na ozemlje drugih držav članic;
 - (b) dostopom do trga dela in opravljanjem gospodarske dejavnosti.

Člen 2

Uporaba Uredbe (ES) št. 767/2008 in Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)]

1. Uredba (ES) št. 767/2008 se uporablja za popotniške vizume.
2. Uredba (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] se uporablja za popotniške vizume, kot je določeno v členih od 4 do 10.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi:

- (1) se uporabljajo opredelitve iz člena 2(1) in od (11) do (16) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)];
- (2) „popotniški vizum“ pomeni dovoljenje, ki ga izda država članica državljanu tretje države za načrtovano bivanje na ozemlju dveh ali več držav članic v trajanju več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, če prosilec na ozemlju iste države članice ne namerava ostati več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.

Poglavje II – Pogoji in postopki za izdajo popotniškega vizuma

Člen 4

Organi, ki sodelujejo pri postopkih v zvezi z vlogami

1. Uporabljajo se člen 4(1), (3), (4) in (5), člen 6(1) ter člen 7(2) in (3) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].
2. Vloge se ne obravnavajo in odločitve o njih ne sprejemajo na zunanjih mejah držav članic.
3. Za obravnavo vloge za izdajo popotniškega vizuma in odločanje o njej je pristojna država članica, katere zunanjo mejo prosilec namerava prestopiti, da bi vstopil na ozemlje držav članic.
4. Državljeni tretjih držav, naštetih v Prilogi II k Uredbi (ES) št. 539/2001, ki se zakonito nahajajo na ozemlju države članice, lahko vlogo vložijo na ozemlju te države članice, če ima konzulat pristojne države članice za odločitev o vlogi na voljo najmanj 20 koledarskih dni.
5. Državljeni tretjih držav, ki imajo veljavno dovoljenje za prebivanje ali veljaven vizum za dolgoročno bivanje, ki ga je izdala ena od držav članic, lahko ne glede na svoje državljanstvo vlogo vložijo na ozemlju te države članice najmanj 20 koledarskih dni pred iztekom veljavnosti dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje.
6. V primerih iz odstavkov 4 in 5 je za obravnavo vloge za izdajo popotniškega vizuma in odločanje o njej pristojna država članica, v katero namerava prosilec s popotniškim vizumom vstopiti najprej.

Člen 5

Vloga

1. Uporabljajo se člen 8(1), (2), (5), (6) in (7), člen 9, člen 10(1) in od (3) do (7), točki (b) in (c) člena 11, člen 12, točke od (a) do (d) člena 13(1), člen 13(5), (6) in (7) ter člena 14 in 15 Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].
2. Obrazec vloge za izdajo popotniškega vizuma je določen v Prilogi I.
3. Prosilci poleg izpolnjevanja meril iz točk (b) in (c) člena 11 Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] predložijo potno listino, ki jo priznavata država članica, pristojna za obravnavo vloge in odločanje o njej, ter vsaj še ena država članica, ki jo prosilec namerava obiskati.
4. Poleg kategorij oseb iz člena 12(7) Uredbe št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] so obveznosti dajanja prstnih odtisov oproščeni tudi državljani tretjih držav, naštetih v Prilogi II k Uredbi Sveta (ES) št. 539/2001. V teh primerih se v skladu s členom 8(5) Uredbe (ES) št. 767/2008 v sistem VIS vnese „se ne uporablja“.
5. Poleg dokazil iz člena 13(1) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] prosilci predložijo:
 - (a) ustrezno dokazilo, da nameravajo na ozemlju dveh ali več držav članic ostati več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ne da bi na ozemlju ene od teh držav članic ostali več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju;

- (b) dokazilo, da imajo sklenjeno zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja, za katera so običajno zavarovani državljani držav članic, ki jih nameravajo obiskati.
6. Prosilci razpolaganje z zadostnimi sredstvi za preživljanje in stabilen finančni položaj dokažejo s pisnimi obračuni plač ali bančnimi izpiski za obdobje 12 mesecev pred datumom vložitve vloge in/ali dokazili o tem, da imajo zadostna finančna sredstva ali jih bodo med svojim bivanjem zakonito pridobili.
7. Če se zaradi namena obiska zahteva dovoljenje za delo v eni ali več državah članicah, je za pridobitev popotniškega vizuma dovolj, če prosilec predloži dovoljenje za delo v državi članici, ki je pristojna za obravnavo vloge za izdajo popotniškega vizuma in odločanje o njej. Imetniki popotniškega vizuma lahko v državi članici, v kateri se zakonito nahajajo, zaprosijo za dovoljenje za delo, zahtevano v naslednji državi članici, ki jo nameravajo obiskati.
8. Konzulati lahko opustijo zahtevo po predložitvi enega ali več dokazil, če prosilci delajo za zanesljivo in konzulatu poznano podjetje, organizacijo ali institucijo ali jih ta povabi, zlasti v primeru vodstvenega osebja ali če gre za raziskovalca, študenta, umetnika, kulturnega delavca, športnika ali sodelavca s strokovnim znanjem in izkušnjami ter tehničnimi znanji, in če konzulatu o tem predložijo ustrezna dokazila. Zahteve po predložitvi dokazil so lahko oproščeni tudi ožji družinski člani navedenih prosilcev, vključno z zakoncem, otroki, mlajšimi od 18 let, in starši otroka, mlajšega od 18 let, če nameravajo potovati skupaj.

Člen 6

Obravnava vlog in odločanje o njih

1. Uporabljajo se člen 16, člen 17, člen 18(1), (4), (5), (9), (10) in (11), člen 19 in zadnji stavek člena 20(4) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].
2. Poleg preverjanj glede dopustnosti vloge iz člena 17(1) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] pristojni konzulat preveri, ali potna listina izpolnjuje zahtevo iz člena 5(3).
3. Pri obravnavi vloge za izdajo popotniškega vizuma se preverja predvsem, ali prosilci razpolagajo z zadostnimi finančnimi sredstvi za preživljanje za celoten čas trajanja načrtovanega bivanja, vključno z njihovo nastanitvijo, če te ne zagotovi podjetje, organizacija ali ustanova, ki prosilca povabi ali gosti.
4. Vloga za izdajo popotniškega vizuma se obravnava in odločitev o njej sprejme ne glede na bivanje, dovoljeno na podlagi predhodno izdanih vizumov za kratkoročno bivanje, oprostitev vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje, vizumov za dolgoročno bivanje ali dovoljenj za prebivanje.
5. Odločitev o dopustni vlogi se sprejme v 20 koledarskih dneh od datuma njene vložitve. Izjemoma se to obdobje lahko podaljša na največ 40 koledarskih dni.

Člen 7

Izdaja popotniškega vizuma

1. Uporabljajo se člen 21(6), člen 24(1), (3) in (4), člen 25, člen 26(1) in (5), člen 27, člen 28, točka (a)(i) do (iii), (v) in (vi) in točka (b) člena 29(1) ter člen 29(3) in (4) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].

2. Brez poseganja v odstavek 5 popotniški vizum omogoča večkratni vstop na ozemlje vseh držav članic.
3. Dolžina dovoljenega bivanja se določi na podlagi temeljite obravnave vloge. Dolžina dovoljenega bivanja ne presega enega leta, vendar se v skladu s členom 8 lahko podaljša za največ eno dodatno leto.
4. Obdobje veljavnosti popotniškega vizuma ustreza dolžini dovoljenega bivanja.
5. Če so prosilci imetniki potne listine, ki jo priznava ena ali več držav članic, vendar ne vse, velja popotniški vizum na ozemlju držav članic, ki potno listino priznavajo, če je načrtovano bivanje na ozemlju zadevnih držav članic daljše od 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.
6. Popotniški vizum se izda v enotni obliki za vizume, kakor je določena v Uredbi Sveta (ES) št. 1683/95⁴³, pri čemer je v ustreznem polju vrsta vizuma navedena s črko „T“.
7. Poleg razlogov za zavrnitev izdaje vizuma iz člena 29(1) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] se izdaja vizuma zavrne tudi, če prosilci ne predložijo:
 - (a) ustreznega dokazila, da nameravajo na ozemlju dveh ali več držav članic ostati več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju, ne da bi na ozemlju ene od teh držav članic ostali več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju;
 - (b) dokazila, da imajo sklenjeno zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja, za katera so običajno zavarovani državljani držav članic, ki jih nameravajo obiskati.
8. Prosilec se o odločitvi o zavrnitvi izdaje vizuma in razlogih zanjo obvesti s standardnim obrazcem iz Priloge II.

Člen 8

Sprememba izdanega vizuma

1. Uporabljajo se člen 30(1), (3), (6) in (7) ter člen 31(1) do (5), (7) in (8) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].
2. Poleg možnosti podaljšanja veljavnosti iz posebnih razlogov iz člena 30(1) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] lahko imetniki popotniškega vizuma na ozemlju držav članic zaprosijo za podaljšanje njegove veljavnosti najprej 90 dni in najpozneje 15 dni pred iztekom njegove veljavnosti.
3. Za obravnavo vloge za podaljšanje veljavnosti in odločanje o njej je pristojen konzulat naslednje države članice, ki jo namerava prosilec obiskati.
4. Prosilci za podaljšanje veljavnosti zaprosijo tako, da predložijo izpolnjen obrazec vloge iz Priloge I.
5. Za vsako vlogo za podaljšanje veljavnosti se zaračuna taksa v višini 30 EUR.
6. Za podaljšanje veljavnosti dovoljenja za delo se, kjer je primerno, uporablja člen 5(7).
7. Odločitve se sprejmejo v 15 koledarskih dneh od datuma vložitve vloge za podaljšanje veljavnosti .

⁴³ Uredba Sveta (ES) št. 1683/95 z dne 29. maja 1995 o enotni obliki za vizume (UL L 164, 14.7.1995, str. 1).

8. Prosilci pri vložitvi vloge za podaljšanje veljavnosti dokažejo, da še naprej izpolnjujejo pogoje za vstop in izdajo vizuma ter zahtevo, da na ozemlju ene države članice ne bodo ostali več kot 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju.
9. Med obravnavo vloge za podaljšanje veljavnosti lahko pristojni organ v utemeljenih primerih povabi prosilce na razgovor in zahteva dodatne dokumente.
10. Podaljšanje veljavnosti ne presega enega leta, skupna dolžina dovoljenega bivanja, tj. dolžina prvotno dovoljenega bivanja in obdobja, za katerega se to podaljša, pa ne presega dveh let.
11. Prosilec se o odločitvi o zavrnitvi podaljšanja veljavnosti in razlogih zanjo obvesti s standardnim obrazcem iz Priloge II.
12. Prosilci, katerih vloga za podaljšanje veljavnosti je bila zavrnjena, se lahko pritožijo. Pritožbo zoper končno odločitev o vlogi za podaljšanje veljavnosti vložijo v državi članici, ki je sprejela to odločitev, v skladu z nacionalnim pravom te države članice. Države članice prosilcem zagotovijo podrobne informacije o postopku, ki se ga je treba držati v primeru pritožbe, kakor je navedeno v Prilogi II.
13. Prosilec se o odločitvi o razveljavitvi ali preklicu popotniškega vizuma in razlogih za tako odločitev obvesti s standardnim obrazcem iz Priloge II.

Poglavje III – Upravljanje in organizacija

Člen 9

Upravljanje in organizacija

1. Uporabljajo se členi od 35 do 43, člen 45, člen 52(1)(a), od (c) do (f) in (h) ter člen 52(2) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)].
2. Države članice zberejo letne statistične podatke o popotniških vizumih v skladu s Prilogo III. Te statistične podatke predložijo Komisiji do 1. marca vsako leto za predhodno koledarsko leto.
3. Informacije o rokih za obravnavo vlog iz člena 45(1)(e) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)], ki jih je treba zagotoviti širši javnosti, vključujejo tudi roke za popotniške vizume, določene v členu 6(5) te uredbe.
4. V okviru schengenskega sodelovanja na lokalni ravni v smislu člena 46 Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] se izmenjujejo četrtletni statistični podatki o vloženih vlogah za izdajo popotniških vizumov, izdanih popotniških vizumih in popotniških vizumih, katerih izdaja je bila zavrnjena, ter informacije o vrstah prosilcev.

Poglavje IV – Končne določbe

Člen 10

Navodila za praktično uporabo te uredbe

Komisija z izvedbenimi akti sprejme operativna navodila za praktično uporabo določb te uredbe. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 11(2).

Člen 11

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen s členom 51(1) Uredbe (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] (Vizumski odbor).
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 12

Sprememba Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma

Člen 20(2) Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma se nadomesti z naslednjim:

„2. Odstavek 1 ne vpliva na pravico vsake pogodbenice, da v izjemnih okoliščinah na svojem ozemlju tujcu dovoli daljše bivanje od 90 dni.“

Člen 13

Spremembe Uredbe (ES) št. 562/2006

Uredba (ES) št. 562/2006 se spremeni:

(1) Člen 5 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) posedovati morajo veljaven vizum, če se to zahteva v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 539/2001*, ali imeti veljaven popotniški vizum iz člena 3(2) Uredbe (EU) št. xxx/201x z dne xxx**, veljavno dovoljenje za prebivanje ali veljaven vizum za dolgoročno bivanje;

* Uredba Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, 21.3.2001, str. 1).

** Uredba (EU) št. xxx/201x Evropskega parlamenta in Sveta z dne xx. xx. 201x o popotniškem vizumu ter spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 562/2006 in (ES) št. 767/2008 (UL L xxx).“

(b) odstavek 1a se nadomesti z naslednjim:

„1a. Za namene izvajanja odstavka 1 se dan vstopa šteje kot prvi dan bivanja na ozemlju držav članic, dan izstopa pa se šteje kot zadnji dan bivanja na ozemlju držav članic. Pri izračunu obdobja bivanja na ozemlju držav članic se ne upoštevajo obdobja bivanja, dovoljena na podlagi popotniškega vizuma, dovoljenja za prebivanje ali vizuma za dolgoročno bivanje.“;

(c) vstavi se naslednji odstavek 3a:

„3a. Odstavki od 1 do 3 se smiselno uporabljajo za vstop, povezane z bivanjem na podlagi veljavnega popotniškega vizuma.“

(2) Člen 7(3) se spremeni:

(a) točka (aa) se nadomesti z naslednjim:

„(aa) Če je državljan tretje države imetnik vizuma ali popotniškega vizuma iz člena 5(1)(b), temeljita kontrola pri vstopu vključuje tudi preverjanje istovetnosti imetnika vizuma / popotniškega vizuma in verodostojnosti vizuma / popotniškega vizuma z vpogledom

v podatke v vizumskem informacijskem sistemu (VIS) v skladu s členom 18 Uredbe (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta***;

*** Uredba (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (Uredba VIS) (UL L 218, 13.8.2008, str. 60). “

(b) predzadnji stavek točke (ab) se nadomesti z naslednjim:

„Vendar pa se v vseh primerih, ko obstaja dvom glede istovetnosti imetnika vizuma ali popotniškega vizuma in/ali verodostojnosti vizuma ali popotniškega vizuma, vpogled v podatke v VIS izvede s sistematično uporabo številke vizumske nalepke v povezavi s preverjanjem prstnih odtisov.“;

(c) v točki (c) se točka (i) nadomesti z naslednjim:

„(i) preverjanje, ali oseba poseduje veljaven vizum, če to zahteva Uredba (ES) št. 539/2001, ali veljaven popotniški vizum, razen če poseduje veljavno dovoljenje za prebivanje ali veljavni vizum za dolgoročno bivanje; takšno preverjanje lahko vključuje vpogled v podatke v VIS v skladu s členom 18 Uredbe (ES) št. 767/2008;“.

Člen 14

Sprememba Uredbe (ES) št. 767/2008

Uredba (ES) št. 767/2008 se spremeni:

(1) Člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Ta uredba določa namen, oblike uporabe in odgovornosti za vizumski informacijski sistem (VIS), kot je določeno s členom 1 Odločbe 2004/512/ES. V njej so določeni pogoji in postopki za izmenjavo podatkov med državami članicami o vlogah za izdajo vizumov za kratkoročno prebivanje in popotniških vizumov iz člena 3(2) Uredbe EU št. xxx/201x z dne xxx* ter o odločitvah v zvezi z njimi, vključno z odločitvami o razveljavitvi, preklicu ali podaljšanju veljavnosti vizumov, da se olajša obravnava tovrstnih vlog in z njimi povezanih odločitev.“

* Uredba (EU) št. xxx/201x Evropskega parlamenta in Sveta z dne xx. xx. 201x o popotniškem vizumu ter spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 562/2006 in (ES) št. 767/2008 (UL L xxx).“

(2) Člen 4 se spremeni:

(a) v točki 1 se doda naslednja točka:

„(e) „popotniški vizum“, kot je opredeljen v členu 3(2) Uredbe (EU) št. xxx/201x;“

(b) točki 4 in 5 se nadomestita z naslednjim:

„4. „obrazec vloge za izdajo vizuma“ pomeni enotni obrazec vloge za izdajo vizuma, kot je določen v Prilogi I k Uredbi (EU) št. xxx/201x [Vizumski zakonik (prenovitev)] ali Prilogi I k Uredbi (EU) št. xxx/201x;

5. „prosilec“ pomeni vsako osebo, ki potrebuje vizum v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 539/2001** in je vložila vlogo za izdajo vizuma, ali vsako osebo, ki je vložila vlogo za izdajo popotniškega vizuma v skladu z Uredbo (EU) št. xxx/201x;

**** Uredba Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, 21.3.2001, str. 1). “.**

(3) V členu 14(2) se doda naslednja točka (e):

„(e) zahtevki za podaljšanje veljavnosti in nadaljnje izpolnjevanje pogojev s strani imetnika popotniškega vizuma.“

Člen 15

Spremljanje in ocenjevanje

Komisija do [tri leta po začetku uporabe te uredbe] oceni uporabo te uredbe.

Člen 16

Začetek veljavnosti

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. Uporablja se od [6 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe].
3. Člen 12 se uporablja od [5 let po začetku veljavnosti te uredbe].
4. Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik